

Armadillo

Et nærbillede er et udsnit

Af Bo Torp Pedersen

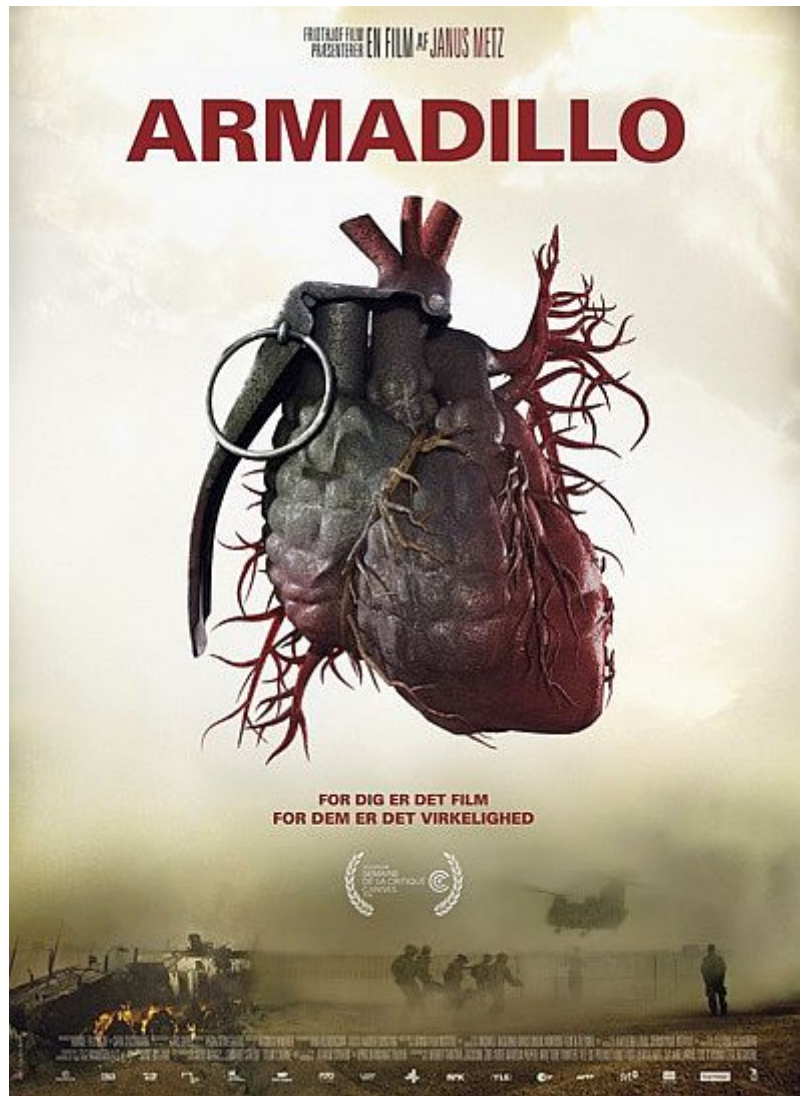
Det er på én gang en styrke og en svaghed hos den prisbelønnede danske dokumentarfilm "Armadillo", at den bringer os helt tæt på 'drengene' i første linje, hvor konfrontationen med Taliban-snigskytter med flere hele tiden venter forude; man véd bare aldrig præcist hvor og i særdeles ikke hvornår.

At vi så at sige er med helt fremme i farezonen og med i nogle dramatiske situationer, oplever vi filmtilskuere desto stærkere, fordi filmens billeder 'vælter' og ryster så at sige i 'takt med' de soldater, der bevæger sig kravlende eller løbende frem – eller kaster sig ned på jorden. Fotografen Lars Skree indfanger mange gange soldaters ansigter og gør dem nærværende for os - i kampsituationer eller ventetider, og under 'debriefinger' eller pauser i lejren.

I små glimt får vi også et indtryk af nogle soldaters vanskelige samtaler med en lokal befolkning, der har fået deres kornmark trampet ned af soldaterne eller familiens livsvigtige ko dræbt ved et bombenedslag.

Filmen har valgt sin vinkel og sit synspunkt på krigen i Afghanistan, og det er en vinkel og et synspunkt, som er ved fronten – og ikke andet. Eneste undtagelser herfra er nogle korte scener ved delingens afrejse-'abefest', ved afrejsen i lufthavnen og ved hjemkomsten i lufthavnen. Filmens dominerende og centrale dokumentation er 'nærbilledet' af kampfronten.

Det valg er for så vidt i orden – det er klart nok. Den eneste alvorlige 'formelle' indvending, man kan rette mod filmen, er dens overdrevne brug af underlægningsmusik. Den virker som en undergravning af billederne – som om filmmagerne alligevel ikke har troet på, at 'billederne' var 'tilstrækkelige'. Billederne er tilstrækkelige, og derfor er musikken ikke blot overflødig, men også ofte irriterende og forstyrrende for filmtilskuerne.

Men vinklingen er også en begrænsning. Vi får aldrig overblikket, hverken det geografiske og strategiske overblik i kampområdet eller det overordnede politisk-militære overblik over krigens hvorfor og hvordan.

Filmen selv er ganske vist ikke en film, der eksplicit er fortæller for en bestemt holdning – filmen fremturer f. eks. ikke med den situation, hvor nogle soldater siger, de har 'likvideret' nogle talibanskytter, for de har ikke gjort andet end det, de skal gøre, nemlig sikre sig selv og kammeraterne mod yderligere beskydning fra nogle skytter i grøfter og hegn. Men filmens særlige, begrænsende beskrivelse kan nemt misforstås og mistolkes derhen, at ligeså kaotisk, uoverskuelig og i en vis måde meningsløs, at filmens kampsituationer kan virke, især på os uskoledede tilskuere, ligeså kaotisk og meningsløs er krigen i Afghanistan i det hele taget. Den misforståelse finder man i flere kommentarer og udtalelser fra menigmand efter filmen.

Franklin J. Schaffners enestående film "Patton" (1970) lader den berømte og berygtede hærfører, general George S. Patton, udtale denne karakteristik af krigen: " Now I want you to remember that no bastard ever won a war by dying for his country. He won it by making the other poor dumb bastard die for his country." Det er en barsk, men uhyre præcis karakteristik af krigen, som den opleves af soldaterne på kampfronten – det er næppe sagt bedre. Men krigsførelse foregår jo på flere niveauer, ikke blot i kampzonerne, men også bag frontlinjerne, i forsynings- og kommunikations-forbindelserne, på generalernes stabsmøder og på regeringsmøderne.

Der er derfor grund til at fastslå, at det, som "Armadillo" dokumenterer, er det udsnit af krigen i Afghanistan, hvor 'de danske drenge' er i kamp på liv og død, og hvorfra de kommer hjem – nogle levende med barske og smertefulde erfaringer, andre på samme måde men med fysiske skader oven i købet, og endnu andre i kister. "Armadillo" viser en lille, men bestemt ikke uvedkommende del af en krigsvirkelighed. "Armadillo" fortæller langt fra hele historien om Danmark i krig i Afghanistan.

Filmfakta

Danmark 2010 – Prod.: Sara Stockman, Fridthjof Film – Instr. + manus: Janus Metz – Foto: Lars Skree – 100 min. – Biografpremiere d. 27/5 og på DVD d. 6/12 2010 – Tilladt for børn over 15 år – Udlejning / pressebilleder © Nordisk Film

Links

<http://cinemazone.dk/review.asp?id=7793&area=3>

<https://cinemaonline.dk/Anmeldelse/armadillo.1595.html>

<http://www.philm.dk/Movie/Detail?id=1762>

<http://bestforfilm.com/film-reviews/armadillo/>